

ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

У статті проаналізовано особливості залучення іноземних інвестицій у вітчизняну економіку та розглянуто проблеми формування привабливого інвестиційного середовища спрямованого на активізацію інноваційних процесів в Україні. Запропоновано систему заходів для покращення співпраці з іноземними інвесторами.

In the article the features of foreign investments in economy of Ukraine are analyzed and the problems of forming attractive investment environment directed on activation of innovative processes in a country are considered. The system of measures for the improvement of collaboration with foreign investors is offered.

Важливим показником ефективності розвитку економічної системи є інвестиційна активність в державі. Інвестиціям відводять важливу роль в господарській системі – джерела стимулювання економічного зростання держави. Завдяки інвестиціям відбувається освоєння нових технологій виробництва, інноваційних методів, заміна застарілого чи створення нового устаткування. Інвестиції також впливають на формування сприятливої економічної кон'юнктури для забезпечення економічного зростання. В умовах глобалізації економічних відносин особливої актуальності набуває визначення напрямів, інструментів і методів залучення інвестицій, їх націленість на забезпечення динамічного розвитку національної економіки.

Однак, в Україні недостатньо внутрішніх джерел для забезпечення всіх інвестиційних потреб національної економіки, тому іноземне інвестування є одним зі шляхів вирішення цієї проблеми. Іноземні інвестиції не лише задовольняють потреби в капіталі, а й мають інші переваги. Зокрема, сприяють розширенню обсягів виробництва, оновленню наявної матеріально-технічної бази, інноваційному розвитку. Одночасно іноземні інвестиції є одним із основних способів отримання світового організаційного досвіду та управлінської практики в країні-реципієнті.

Вагомий внесок у дослідження різних аспектів управління залученням іноземних інвестицій зробили вітчизняні і зарубіжні вчені, зокрема: Р. Александер, В. Базилевич, Я. Базиліук, Дж. Бейлі, І. Бланк, О. Василик, А. Гальчинський, Б. Губський, І. Лютий, А. Пересада, М. Портер, Д. Тобін, В. Федоренко, П. Фішер, В. Шевчук, У. Шарп та ін. Однак, окремі аспекти регулювання інвестиційної діяльності в Україні розроблені недостатньо, свого вирішення потребує ще ціла низка завдань активізації процесів інвестування. Нині для залучення іноземних інвестицій необхідно дослідити оптимальність їхніх обсягів у довготерміновий період, напрямів стратегічного розміщення, формування сучасного механізму управління інвестиційним середовищем і привабливістю підприємств-реципієнтів в Україні.

У макроекономічному аспекті розгортання євроінтеграційних процесів в економіці України об'єктивно потребує зосередження уваги в цьому дослідженні на проблемах стабільного функціонування інститутів інвестиційного ринку за допомогою відповідного механізму регулювання інвестиційної діяльності. Поряд з тим, у сучасній економічній літературі недостатньо уваги приділено поширенню фінансових криз з одних країн в інші через спонтанне вилучення іноземних інвестицій. Особливу увагу сьогодні необхідно приділяти питанням, які пов'язані з механізмом залучення іноземних інвестицій в економіку України і залежить від багатьох чинників, а саме від політичних, економічних, соціальних та інших умов країни-реципієнта. Власне особливості залучення іноземних інвестицій в ту чи іншу країну є актуальним питанням в дослідженнях вчених-економістів на сучасному етапі.

Метою роботи є вивчення особливостей та масштабів залучення іноземних інвестицій в економіку України,

що сприятиме підвищенню рівня наукового обґрунтування управлінських рішень інвестиційного характеру і дасть змогу забезпечити сталий, динамічний і збалансований розвиток вітчизняної економіки.

Тривала інвестиційна криза в Україні головно пов'язана з проблемами у сфері управління: як на макро-, так і на мікрорівні. Тому освоєння ринкового управлінського і організаційного досвіду є запорукою підвищення інвестиційної привабливості підприємств-реципієнтів іноземного капіталу. Практичний досвід залучення іноземного капіталу показує, що успіхів досягають активні керівники підприємств, які готові і бажають йти на співпрацю з іноземними інвесторами, вміють вести переговори, виконують узяті на себе зобов'язання, здатні створити атмосферу співпраці і викликати довіру у іноземних інвесторів. Зазначені риси для керівників насправді є дуже важливими в підприємницькій діяльності, оскільки, не дивлячись на інвестування у виробництво конкурентоздатної продукції та зменшення негативного впливу несприятливих макроекономічних умов, все ж таки можна зазнати невдачі внаслідок невдалої співпраці з представниками вітчизняного бізнесу.

Зауважимо, що особливості залучення іноземних інвестиційних ресурсів в умовах євроінтеграційних процесів в Україні визначаються необхідністю:

- ✓ створення нових, як правило, високооплачуваних робочих місць порівняно з середнім рівнем заробітної платні в країні;

- ✓ кращого задоволення потреб внутрішнього ринку. Виробництво продукції підприємствами за участю іноземних інвестицій, зазвичай, є дешевшим, якіснішим і забезпечується широким сервісним обслуговуванням на відмінну від продукції вітчизняних товаровиробників;

- ✓ залучення новітньої техніки і технологій, які сприяють підвищенню конкурентоспроможності країни на світових ринках.

Заходи, які останніми роками вживались урядом України для підвищення вітчизняного інвестиційного іміджу, іноземні інвестори сприйняли позитивно. Як свідчать дані табл. 1, з 2003 р. в Україні простежується пожевлення інвестиційної діяльності нерезидентів. Зокрема у 2007 р. приріст прямих іноземних інвестицій (ПІІ) досяг рекордно високого рівня – 7 925,5 млн дол. США, що в 3,5 р. більше, ніж у 2004 р., та становить 6,6 % від ВВП. А у розрахунку на особу обсяг ПІІ з початку року зріс в 1,7 раза та на кінець року становив 830 дол. США.

За даними НБУ, обсяги чистого зростання прямих іноземних інвестицій за 8 місяців 2008 р. оцінено в 8,1 млрд., що на 21,4 % більше, ніж за відповідний період минулого року (6,7 млрд. дол. США) [8]. Однак, сьогодні важливим є те, щоб іноземні інвестиції були спрямовані на створення нових виробничих фондів на основі інноваційних технологій, а не на приватизаційні цілі.

Щодо портфельних інвестицій, то також спостерігається тенденція зростання, яке активізувалося 2004 р., проте їхня частка порівняно з ПІІ зменшується. За даними НБУ, у 2004 р. надходження портфельних інвес-

тицій становили 2 326 млн дол. США, що в 1,1 раза перевищувало обсяги ПІІ, у 2005 р. – 2 620 млн, що менше ПІІ у 2,9 раза, а в 2006 р. – 3 885 млн дол. США, що менше у 1,5 раза. За 2007 р. в Україну надійшло 5 735 млн, а їх залишок на 01.01.2008 р. становить 18 596 млн дол. США [8]. Порівняно низький рівень надходжень портфельних іноземних інвестицій зумов-

лений, на нашу думку, кількома причинами: по-перше, фактичною неможливістю ефективно їх залучати через низький рівень розвитку вітчизняного фондового ринку; по-друге, прагненням іноземних інвесторів до стратегічного управління підприємством, а не лише отримання дивідендів чи процентів; по-третє, високим рівнем ризиковості вітчизняних цінних паперів.

Таблиця 1. Прямі інвестиції¹⁾ (на кінець року; млн.дол. США) [7]

	Прямі іноземні інвестиції в Україну ²⁾	Приріст ПІІ		Прямі інвестиції з України ²⁾
		у поточному році	у порівнянні з попереднім	
1994	483,5	483,5	...	20,3
1995	896,9	413,4	-70,1	84,1
1996	1 438,2	541,3	127,9	97,4
1997	2 063,6	625,4	84,1	127,5
1998	2 810,7	747,1	121,7	97,5
1999	3 281,8	471,1	-276,0	98,5
2000	3 875,0	593,2	122,1	170,3
2001	4 555,3	680,3	87,1	155,7
2002	5 471,8	916,5	236,2	144,3
2003	6 794,4	1 322,6	406,1	166
2004	9 047,0	2 252,6	930,0	198,6
2005	16 890,0	7 843,0	5 590,4	219,5
2006	21 607,3	4 717,3	-3 125,7	243,3
2007	29 532,8	7 925,5	3 208,2	6 196,1
01.07.2008	36 450,9	6 918,1	-1 007,4	...

¹⁾ Дані наведено наростаючим підсумком з початку інвестування.

²⁾ Статистичні спостереження за прямими інвестиціями здійснюються починаючи з 1994 року.

²⁾ Обсяги прямих інвестицій в Україну та з України наведено з урахуванням даних Національного банку України та Фонду державного майна України (щодо різниці між ринковою та номінальною вартістю акцій, майна тощо, не облікованої у статистичній звітності окремих підприємств)

Водночас в Україні відбувається зростання залучення коштів за різними складовими такої статті Платіжного балансу як "Інші інвестиційні зобов'язання". Наприклад, за січень-серпень 2008 р. обсяги чистих залучень за довгостроковими ресурсами банківського і реального сектору склали 10,6 млрд дол. США (з них у серпні – 1,8 млрд), що на 26,2 % більше, ніж за відповідний період 2007 р. Зокрема позитивним є те, що спостерігається тенденція до зростання частки реального сектору в чистих довгострокових залученнях (обсяги чистих залучень за 8 місяців 2008 р. склали 4,2 млрд дол. США, що в 1,4 раза більше, ніж за відповідний період минулого року). Одночасно, обсяги чистих залучень банківської системи за цей період зросли на 17,6 % і становлять 6,4 млрд дол. США, тобто частка банківської системи в чистих довгострокових залученнях продовжує неухильно знижуватись (за січень-серпень 2008 р. вона складала 60 % проти 65 % за 8 місяців 2007 р.). Однак потрібно зазначити, що за 8 місяців 2008 р. обсяги депозитів банків-нерезидентів збільшились на 2,0 млрд дол. США (за січень-серпень 2007 року – всього на 74 млн дол. США) [8], що становить певну загрозу для стабільності вітчизняної фінансової системи, особливо у разі поглиблення сучасної світової фінансової кризи.

Незважаючи на те, що в цілому у січні-серпні 2008 р. обсяги чистого залучення короткострокових кредитів від нерезидентів зменшилися на чверть та становлять 1,9 млрд дол. США (за 8 місяців 2007 р. – 2,4 млрд) частка реального сектору зростає, внаслідок чого частка банківського сектору знизилась з 98 % до 61 % [8]. Це дає надію, що обсяги вітчизняного виробництва, а відповідно й експорту будуть й надалі зростати.

Нині прямі іноземні інвестиції вважають більш стабільним джерелом надходжень капіталу, ніж портфельні. Тому з точки зору прогнозованості та фінансової стабільності держави доцільніше стимулювати залучення

саме прямих інвестицій. В Україні їх надходження мають певні особливості, див. табл. 1. Збільшення потоку іноземних інвестицій останніми роками зумовлене, зокрема, такими чинниками, як прагнення закріпитися на перспективному ринку збуту, отримати доступ до порівняно дешевих джерел сировини та ресурсів, що в свою чергу підвищить конкурентоспроможність продукції [6].

Однак частка щорічно залучених іноземних капіталів в інвестиційному портфелі України (інвестиції в основний капітал) коливається в межах 3–6 % [7], тоді як, наприклад, в Естонії – понад 90 %. Загалом за аналізований період в економіку України інвестували суб'єкти господарювання з понад 100 країн. З них, згідно даних таблиці 2, майже 80 % ПІІ припадає на десятку високорозвинених країн, серед яких панівні позиції займають у 2007 р. Німеччина (20 %), Кіпр (20 %), Нідерланди (8,5 %), Австрія (7 %), Сполучене Королівство (6,7 %). Одночасно у структурі цих інвестицій переважають надходження з країн Європейського Союзу; загалом на них припадає 79,1 % загального обсягу ПІІ України (на ЄС–15 припадає трохи більше 50 %, а на нових членів ЄС – до 30 %).

Сьогодні іноземні інвестори переважно купують існуючі підприємства, а не створюють нові. Зокрема, у 2005 р. 80 % сумарного приросту ПІІ в Україні становили операції з придбання акцій вже функціонуючих потужних та ефективних українських компаній [1]. У цілому на акціонерний капітал припадає 91 % нагромаджених ПІІ на початок 2008 р. Головно ПІІ концентруються у високоприбуткових та швидкоокупних галузях економіки України. Так, станом на 01.01.2008 р. найбільший обсяг ПІІ зосереджено у фінансовій діяльності – 22,8 % від загального обсягу, у металургійній промисловості – 19,8 %, оптовій та роздрібній торгівлі – 8,8 %, операції з нерухомим майном – 8,6 %, будівництві 5,5 %, харчовій промисловості – 5,3 % [8]. У 2007 р. фінансовий сектор України був найпривабливішим для іноземних інвесто-

рів, на нього припадає 38 % приросту ПІІ. За цей період в Україні у банківській сфері відбулося 14 угод щодо поглинання або злиття на загальну суму близько 4 272 млн дол. США. За оцінками фахівців, цікавих об'єктів для іноземного інвестора на українському фінансово-

му ринку в Україні вже майже не залишилося. Також треба відзначити значний приріст інвестицій у будівництві (майже у 2 ризи) та операціях з нерухомістю (у 2,5 раза). Така тенденція галузевої концентрації ПІІ, найімовірніше, збережеться в Україні й найближчими роками.

Таблиця 2. Прямі іноземні інвестиції в Україну з країн ЄС¹ (млн. дол. США) [7]

Роки	Обсяги прямих інвестицій на			
	01.01.2008	у % до підсумку	01.07.2008	у % до підсумку
Всього по країнах ЄС	22908,8	77,57 %	28820,5	79,07 %
Кіпр	5945,1	20,13 %	8306,2	22,79 %
Німеччина	5918,3	20,04 %	6757,2	18,54 %
Нідерланди	2508,8	8,50 %	3127,1	8,58 %
Австрія	2067,4	7,00 %	2411,1	6,62 %
Сполучене Королівство	1973,6	6,68 %	2248,6	6,17 %
Швеція	986,7	3,34 %	1247,6	3,42 %
Франція	1044,8	3,54 %	1178	3,23 %
Італія	150,4	0,51 %	890,6	2,44 %
Польща	672,2	2,28 %	730,5	2,00 %
Угорщина	411,2	1,39 %	557,1	1,53 %
Інші країни ЄС	1230,3	4,17 %	1366,5	3,75 %
<i>Довідково:</i>				
Російська Федерація	1462,2	4,95 %	2106,3	5,78 %
Сполучені Штати Америки	1436,8	4,87 %	1455,7	3,99 %
Віргінські острови, Британські	1045,7	3,54 %	1197,6	3,29 %
Швейцарія	583,8	1,98 %	667,2	1,83 %
Інші країни світу	2095,5	7,10 %	2203,6	6,05 %
Всього по Україні	29532,8	100,00 %	36450,9	100,00 %

¹Обсяги прямих інвестицій в Україну та за окремими країнами-інвесторами наведено з урахуванням даних Національного банку України та Фонду державного майна України (щодо різниці між ринковою та номінальною вартістю акцій, майна тощо, не облікованої у статистичній звітності окремих підприємств).

Водночас негативним в Україні чинником є збереження тенденції інвестування у проекти, що приносять швидкий прибуток. Оскільки головним мотивом здійснення інвестиційної діяльності, в тому числі іноземної, є отримання прибутку, іноземні інвестори не поспішають вкладати гроші у розвиток української економіки, її реорганізацію, вдосконалення управлінських процесів. Крім того, ризик ведення бізнесу залишається досить високим через політичну та економічну нестабільність. Тому інвестор прагне якомога швидше вивести свій прибуток з країни. Дуже мала частка прибутку повторно інвестується в основний капітал. З огляду на це, значний приріст іноземних інвестицій в Україні не обіцяє масових позитивних зрушень у національній економіці. Адже лише 10 % іноземних інвестицій вкладено в оборотні кошти підприємств або купівлю обладнання. Решта ПІІ вкладено у галузі економіки зі швидким оборотом капіталу: фінанси, нерухомість, торгівля. Таку ситуацію можна пояснити, зокрема, тим, що іноземні інвестори все ще розглядають Україну як країну, де можна швидко заробити гроші.

За останні роки головним мотивом вкладання капіталу в країни Центральної та Східної Європи (до цього регіону належить Україна) стали можливість придбання за порівняно низьку ціну ефективних підприємств, а також використання таких переваг, як відносно низька вартість робочої сили, електроенергії та інших ресурсів. Проте в Україні, де вартість робочої сили, порівняно з іншими країнами Європи, нижча та існує значний рівень безробіття, обсяги ПІІ хоча й зростають з року в рік, але все ж відстають (у 2006 р. в Україну надійшло 4,7 млрд дол. США, Польщу – 13,9 млрд, Угорщину – 6,1 млрд, не кажучи вже про Німеччину – 42,9 млрд та Францію – 81,1 млрд дол. США). Проблема полягає в тому, що іноземний інвестор звертає увагу на різницю в цінах на працю лише в країнах з високоякісним людським капіталом. В Україні ж наразі існує проблема з досвідченим та

фаховим управлінським персоналом. Про це стверджують представники найуспішніших вітчизняних компаній. Зокрема, зазначають, що навіть працівники з вищою освітою незавжди володіють знаннями та управлінськими навиками, необхідними для роботи в умовах ринкової економіки. А дефіцит менеджерів вищої ланки, в свою чергу, не забезпечує добре підготованого персоналу [4].

Одним з позитивних ефектів іноземного інвестування є зростання продуктивності праці. Це пояснюється високим рівнем інноваційності іноземних інвестицій. В Україні продуктивність праці на підприємствах з іноземними інвестиціями в середньому у 3,5 раза вища, ніж на підприємствах без них. Це, зокрема, зумовлено вищими обсягами інвестування в основний капітал у розрахунку на працівника, що у фірмах з іноземним капіталом більше в 5 – 7 разів [2].

У сучасних умовах господарювання на приплив іноземних інвестицій значний вплив має інвестиційне середовище, яке в Україні залишається не найсприятливішим. За індексом конкурентоспроможності GCI 2007–2008 Світового економічного форуму Україна займає 73 місце, набравши 3,98 бала. Порівняно з 2005 р. Україна покращила свою позицію (84 місце, 3,3 бала), проте продовжує відставати від інших країн, що розвиваються [10].

Результати глобального рейтингу складності ведення бізнесу (Doing Business 2008) теж не оптимістичні. Україна займає аж 139 місце (як і минулого року) серед 178 країн, проаналізованих у звіті. Зокрема, за показником захисту інвесторів, Україна посіла аж 141 місце, отримавши за такими його складовими, як індекс відкритості – 1, індекс відповідальності інвестора – 3, індекс захисту інтересів інвесторів – 3,7, за 10-бальною шкалою [9].

Передовсім перешкоди для іноземного інвестування пов'язані з високим рівнем ризику. В Україні цей показник, за оцінками фахівців, сягає 80 %. Україна ще не досягла того рівня, щоб приваблювати стратегічних інвесторів, які турбуються головно про мінімізацію ризи-

ків, а не максимізацію рівня дохідності. Нажаль оскільки ризики в Україні все ще залишаються досить високими, то і структура інвестицій не поліпшується.

Ще однією перешкодою для прямих іноземних інвестицій є відсутність гарантій повернення вкладених коштів. Могла б сприяти поліпшенню ситуації щодо надання гарантій іноземним інвесторам активізація співпраці України з такими організаціями, як Багатостороннє агентство з гарантування інвестицій, що входить до групи Світового Банку, американською Корпорацією закордонних приватних інвестицій та ін.

Необхідність подальшого збільшення обсягів залучення іноземних інвестицій в економіку України зумовлена: продовженням процесу структурної перебудови промислового комплексу; сприянням досягненню сучасного технічного рівня розвитку на основі впровадження інноваційних технологій; прагненням збільшення обсягів експортного потенціалу країни; реалізацією стратегії подолання залежності економіки від імпорту енергоносіїв; створенням спільних виробництв з використанням місцевих природних ресурсів, сировини та комплексуючих; активізацією розвитку приватного сектора тощо. Україна володіє значною ресурсною базою, передовсім це: земельні, лісові та водні ресурси, багаті надра та ґрунти, сприятливі природно-кліматичні умови, що дають змогу здійснювати господарську діяльність практично у будь-якій галузі економіки.

Отже, можна стверджувати, що сьогодні Україна і надалі залишається відносно інвестиційно привабливою. За оцінками вітчизняних та закордонних експертів зроблено наголос на високій привабливості географічної, економічної та соціальної складової інвестиційного середовища країни для вкладення капіталів. У перспективі, очевидно, інвестиційну привабливість України поліпшить удосконалення законодавства у сфері інвестиційної діяльності, підвищення прозорості фондового ринку, посилення інформаційної роботи з інвесторами, обмеження бюрократизму у місцевих та центральних органах влади. Особливу роль у поліпшенні загального інвестиційного клімату та прискоренні інноваційного відновлення економіки нашої держави може також відіграти діяльність України у СОТ.

На наш погляд, в Україні потрібно розробити і реалізувати Комплексну програму стимулювання і заохочення національних та іноземних інвестицій, яка б передбачала можливість підписання інвестиційних угод, страхування ризиків іноземних інвесторів, надання гарантій забезпечення прав інвесторів та захист їхньої власності; дотримання організаційно-правових умов інвестування, у тому числі цільове використання амортизації і залучення податкових стимулів, капіталізації прибутків, поліпшення функціонування вторинного ринку цінних паперів, застосування заставного права та іпотечних методів кредитування; механізми запобігання відпливу капіталу за кордон і стимулювання повернення вітчизняного капіталу в країну. Також, під час розроблення цієї програми на державному рівні необхідно забезпечити і враховувати отримані результати маркетингової оцінки перспектив підприємницької діяльності в Україні.

Водночас бажаним є розвиток інфраструктури з обслуговування інвестиційного процесу. Важливо також зазначити, що в умовах глобалізації залучення іноземних інвестицій в економіку України повинні відповідати цілям інвестиційної політики держави, що розвивається в напрямі євроінтеграційних перетворень.

Загалом, формуючи стратегію національного розвитку та реалізуючи заходи інвестиційної політики, зокрема із залучення інвестицій, необхідно пам'ятати, що домінуючою стратегічною метою є підвищення рівня добробуту населення, пом'якшення суспільних наслідків безробіття, заохочення людей до здорового способу життя.

1. Базиліук Я., Покришка Д. Актуальні проблеми прямих іноземних інвестицій в Україну та шляхи їх подолання // www.niss.gov.ua
2. Гайдуцький А.П. Мотиваційні чинники міжнародних інвестиційних процесів // *Фінанси України*. – 2004. – № 12. – С. 50 – 57
3. Крупка І.М. Макроекономічний аналіз інвестування у трансформаційній економіці України. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – 465 с.
4. Скоромник М.О. Невизначеність і ризики в інвестиційних процесах // *Фінанси України*. – 2003. – № 5. – С. 13 – 19
5. Статистичний щорічник України за 2006 рік. Державний комітет статистики України. – К.: Видавничий центр "Консультант", 2007. – 552 с.
6. Федоренко В. Інвестиції та економіка України // *Економіка України*. – 2007. – № 5. – С. 12 – 16
7. Інтернет-сторінка Державного комітету статистики – www.ukrstat.gov.ua.
8. Інтернет-сторінка Національного банку України НБУ – www.bank.gov.ua.
9. Інтернет-сторінка Світового банку – www.worldbank.org.
10. Інтернет-сторінка Світового економічного форуму – www.weforum.org.

Надійшла до редакції 10.06.2009

Н.В. Приказюк, канд. екон. наук, асист.

СТРАХОВИЙ РИНОК УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Досліджено сучасний стан страхового ринку України. Окреслено основні тенденції та перспективи його розвитку.

The current state of insurance market of Ukraine is investigated. The basic tendencies and perspectives of its integration are determined.

Кровоносною системою будь-якої економіки є фінансовий ринок. Особливо значущими складовими фінансового ринку кожної країни є банківські інститути, страхові компанії, інвестиційні та пенсійні фонди. В умовах наростаючих фінансових криз кожна група інститутів фінансового ринку потребує підвищеної уваги та поглибленого дослідження.

На сьогодні більшість вчених-економістів зосереджують увагу на дослідженні банківського сектору, залишаючи в стороні інші фінансові сектори економіки, зокрема страховий. Отже, страховий сектор потребує подальшого поглибленого дослідження, виявлення основних закономірностей та проблем розвитку, а також окреслення перспектив його розвитку в умовах назріваючих фінансових криз на світових ринках.

Метою статті є дослідження сучасного стану страхового ринку України, виявлення основних тенденцій та перспектив його розвитку.

При написанні статті використовувались такі загальнонаукові методи дослідження як діалектичний метод пізнання розвитку і взаємозалежності економічних явищ, методи логічного і порівняльного аналізу, метод аналізу і синтезу та інші.

Слід зазначити, що в багатьох розвинених країнах саме страховий сектор виступає найбільш дієвим механізмом накопичення і інвестування коштів громадян та суб'єктів господарювання. В Україні на сьогодні ситуація все ще відрізняється. Хоча вітчизняний страховий ринок і характеризується зростанням основних його показників, однак він значно відстає в розвитку як від ринків високорозвинених індустріальних країн, так і від ринків деяких пострадянських держав. Так, за даними видання Sigma, вже два роки поспіль український страховий ринок за обсягами страхових премій займає 24 місце серед 35 європейських країн [1].